

slednika. V splošnem se tedaj že lahko zavedamo, da ni pričakovati resne vojske. Mogoče je le, da bi nahujskani srbski puntarji pričeli pohajati čez mejo in delati nemir. Ali tej roparski tolpi bodoje naši vojaki pač kmalu konec naredili. Po dolgem času torej lahko zabeležimo vest, da se za sedaj ni treba bati vojske. In ta vest bode pač tisočerm dobro došla!

Za rezerviste. Poroča se, da letos ne bodo dobili oprostitev od vojaških vaj v svrhu dosege „pasa“ v inozemstvo rezervisti in nadomestni rezervisti. Sploh se bode le v najvažnejših slučajih dovolila oprostitev od vojaških vaj.

Obrtni svet (Gewerberat) je torej vendar enkrat uresničen. Kakor znano, obstoji že leta sem industrijski svet in delavski svet v strokovno pomoč vladinih organov. Le obrtniki so bili doslej prezreti. Novi obrtni svet bode obsegal 75 članov, ki bodoje morali biti vsi roko-delci. 29 jih bodo izvolile trgovske in obrtne zbornice, 17 jih bode imenoval trgovski minister, 29 pa zveze obrtniških združenj.

Kranjski deželni zbor je bil 8. t. m. zopet odprt. Prvaški poslanci so porabili to prilžnost, da so na prav „iblanski“ način napadli deželnega predsednika Schwarza. Psovali so ga in tulili, kakor septembra meseca pred nemško kazino. Deželni predsednik se zanje niti zmenil ni. To je res grda komedija. Gospoda, ki se drena okoli nekdanjega agenta in sedanjega župana Hribarja, je neumne ljudi toliko časa v nesrečo hujskala, dokler niso ubile vojaške puške dvoje mladih življenj. In zdaj delajo hujskači tako, kakor da bi ne bili nič krivi. Res, škoda zapeljanih mladeničev, ki sta poplačala s svojo mlado krvjo veleizdajstvo prvaške politike. Ali povzročitelji tega streljanja, hujskači Hribarjeve vrste, nimajo pravice tarnati nad usodo svojih — žrtev.

Kloufač — veleizdajalec? Znani češki rogovilec in hujskač posl. Kloufač gre zopet na potovanje in sicer v Rusijo. Res žalostno, da zamorejo v Avstriji taki ljudje gotovo vlogo igrati. Pa še nekaj zanimivega. V Pragi obstoji neko mladinsko društvo, katerega vodi ravno ta posl. Kloufač. To društvo je dobilo te dni brzovjavko s sledečo vsebino: „Denar odposlan. Organizacija srbske mladine“. Policija je uredila preiskavo, kajti splošno se čuje, da se gre tukaj za deželno izdajstvo.

Vojaška taksa. Tisti, ki niso bili k vojakom potrjeni in so tedaj prisiljeni, plačevati vojaško takso, se morajo tekom tega meseca pri svojem občinskem uradu zglasti, ker bi bili drugače lahko kaznovani.

Armada — pripravljena. Poroča se, da je z večrajšim dnevom dobila naša artiljerija vse potrebno streljivo. S tem je avstro-ogrška armada popolnoma pripravljena za vsak slučaj.

Srbska zahvala. Komaj je naša ponižna državna zbornica sprejela postavbo glede uvoza srbskih volov in svinj, ko so se ti ovčji tatovi že „zahvalili“, seveda na svoj način. 1. t. m. je sklenil odbor srbskih žena, da se bode odslej z vsemi močmi vse blago Avstro-Ogrske bojkotiral. Sklenili so ti predrzneži, da bodoje odslej blago raje iz Italije, Anglije in Francoske naročevali in kupovali. Srbske trgovce se je opozarjalo,

Italijani v Ameriki nabirajo na vse kriplje v pomoč svojih nesrečnih sodeželanov. — Iz razvalin neke hiše je rešil neki vojak 106 let staro ženo; prosila je, naj se jo pusti tam umreti; na poti v bolnišnico je nesrečnica res umrla. — Poslanec Fulci je vsled nesreče pamet izgubil. Mož sedi na razvalinah svoje hiše in prosi vojake, naj mu rešijo pod razvalinam ležečo mrtvo družino. — Grozna je lakota, ki muči preživle prebivalce. Odrašeni možje si trgajo kos kruha iz rok. Barake, v katerih se shranja živež, so vojaško vložene. Večkrat so na pol nagi ljudje hoteli vlomiti in le z bajoneti se jih je moglo ubraniti.

Ali še hujsje je divjaštvo, ki se kaže v nekaterih osehah. Tatovi in roparji se kažejo vsepovsod. Težko ranjene se je od strani teh zločincev ustrelilo in oropalo. Vojaki streljajo, na vsakega, ki išče v razvalinah. Proglašen je preki sod in vsakdo je na smrt obsojen, kdor ropa ali krade. — Iz vseh krajev sveta prihajajo podpore.

naj pošljejo avstro-ogrskim liferantom vse ono blago nazaj, katerega s sicer že dobili ali še ne plačali. — Tako delajo Srbi proti nam! Mi pa jim dovoljujemo uvoz njih volov! — V srbski skupščini pa je imel minister za zunanje zadeve Milovanovič predrzni govor, v katerem je tudi trdil, da je Avstrija Srbe za sužnje naredila. Potem, ko so ga naši poslaniki za dolga usesa prijeli, je mož sicer tajil. Ali sovraštva je z vso svojo bando že dovolj pokazal. Srbski odbor za narodno obrambo je sklenil, da natise in razširi Milovanovičev govor v 50.000 izvodih. Zmešani prestolonaslednik je moža obiskal in se mu zahvalil za njegov govor. Fantalin je tudi dejal, da bode tisti dan srečen, ko bode on na čelu smrtne legije proti Avstriji korakal. — To je zahvala pridnih Srbov!

Kdor še nima „Štajercovega kmetskega koledarja“

ta naj se ga dokler je še čas takoj nabavi! Koledar stane 60 vin., s pošto 70 vin.

Dopisi.

Sv. Marko niže Ptuja. Žalostna novica se sliši po naši fari. Pretečeni teden splasil se je konj gospodarja preč. gosp. župnika Leop. Skuherskega, ker so se vozili proti domu iz vinograda; nesreča se je pripetila, ker so se prekucnile sani in g. župnika težko ranile. Usmili se jih ljubi Bog in podeli dobremu dušnemu pastirju zopet v kratkem zdravje!

Sv. Marko. Vprašamo mi farani, zakaj vendar mi imamo našega organista? Mar-li zato, da bi se on pečal samo z drugimi rečmi, kakor s posojilnica, z bralnim društvom, s pevci, s tamburaši? Mi mu tega ne zavidamo, ali hočemo da se tudi briga malo bolj za cerkvene reči, da bo zvonil ob uri, ne pa četrt ure pozneje in da bi se naznanilo z zvonom, kadar se sv. maša prične ali pridiga i. t. d. in da bi malo sneg odstranil od cerkvenega prostora, da vendar človek ima kam stopiti in izogniti. Mi ti to naznamo, da se sploh malo bolje brigaš za cerkveni red; saj vendar imaš svoj lep zaslužek, prosto stanovanje in na birco tudi ne pozabiš, nas prideš rad večkrat obiskovat, kakor naprimer žitna zbirca, potem krompir, čebula, hajdno pa tudi klobase so dobre in jajca in sploh, kar ti pri hiši treba dobiš od faranov. Pozdravljen nam, in se poboljšaj! Zbrani farani,

Iz Stojnc niže Ptuja. Napadel je Andrej Kreinz gospoda, kateri je nosil iz Ptuja denarje. Ptička so odvedli orožniki pod ključ.

Od sv. Križa pri Mariboru. Gospod Anton Kobek, naš „politiš“ župnik praviš, da je za tebe čast, če te „Štajerc“ popegla. Več take časti ti pri nas noben človek ni nevošnjiv, ker dobro vemo, kake ljudi ptujski korenjak krtači. Tudi vemo mi, da si zelo častilakomen in ti bomo zato v novem letu veliko take časti privoščili. Ti pozabiš, da bi za tebe bil boljši mir ko prepir. Mi celi teden težko delamo in si naš kruh pošteno služimo, od tebe pa pravijo, da večkrat od ponedelka do nedelje v farovžu lenobo paseš, da od samega dolgega časa ne veš kaj bi spočel. Potem nas v nedeljo lahko šinfleš da smo „zavrženi ljudi“. Ti bi rad, da bi ti cela fara pravila „oni“, pa ti ne bo. Ali ti Boga vičeš? Boljši pa ti „politiš“ župnik gotovo nisi ko je Bog. Prevzetjaja prvega klasa! Ti bi tudi rad celo farno komandiral, pa si še premalo pаметen. Ti politiš župnik praviš, da mi lažemo. Ne mi, ali drugi se lažejo. Ali si ti resnico govoril, ko si dejal v cerkvi, ko si pridogval, da so v vicah verne duše na ketne priklenjene in ko si se bahal, da je katoliški duhovnik tako mogočen ko Jozua, ki je skoz tri dni solnce ustavil, da ni moglo zahajati. Siromaček ubogi! Ti politiš župnik bi nam rad vsako veselje prepovedal. Ali še kaj veš, kako si sam pri Minklči na gostiji juckal, da si skoro gluh postal? Tudi nam oponašaš, da veliko spijemo. Ti pa nič ne piješ? Ali si že pozabil, kako si od Šenkungote domu lazil tistokrat, ko te je vino lučalo po cesti! Menda ja ne misliš, da je Bog vino dal le za velike farovške želodce. Kdo bo pa od kmeta vino kupil, ko nihče spiti ne sme? Ti politiš župnik praviš, da naj faranom Bog plača,

kaj so tebi dobroga storili, ko pa bereš ma moramo mi plačati ne pa Bog. Ti tudi sovrat nekatere kmečke ljudi, ker so bogati. Ali te pa sram povedat, da si vajncerski sin. Ali že čul storijo od uboge uši, kak hud kašel dobila, ko je okol gospodovega klobuka lezla. Ni sramota, če je kdo ubožnih starišev otrok, je pač sramota, če se župnik stana njegovih starsev sramuje. Ti bi rad, da bi tvoje simfari pozabili, mi pa ne bomo nikol pozabili, da preklinjal pošteno kmetico, ki je v grobu v davno strohnela. Zdjaj pa prašam še tebe veliki katoliški mož in cerkveni klučar Ivan Hl... ki se farjem v lice ližeš za hrbtom pa črez simfleš, če še nisi zbaral, da so v Jarenini v terani pred cesarjevo podobo defilirali, ti pa svoje veterane gnal samo mimo nemirne župnika. Lepo je to od tebe! Tudi ne smem pozabit na ponižnega gospoda Filipa Požgana, katerem pravijo, da je ožgan in tam svojo pamet kup pobira, kje farovška gospoda in njihov duševne odpadke proč mečejo. In zdaj imamo menda dosti časti, potrpite malo, vam je korajžni „Štajerc“ že še večkrat prinesel.

Nekaj kmetov.
Zavrč niže Ptuja. Sliši se iz fare Zavrč grozna novica. Umrla je 8. t. m. stara ženica ime nam ni znano; ker so pa pustili mrtvo ženo samo v hiši na parah, napadle so jo mački in so ji odgrizli nos, brado in pa jezic! Ne puščajmo mrličev samih!

Vojnik-Hrastnik. (Pojasnenje na govor de želnega poslanca dr. Hrašoveca v Gradcu o za devy distriktnega zdravnika dr. Branko Žižeka sedaj v Hrastnik odišlega.) Trditev, da je odbor najpoprej dr. Höhna, ter na odstotega, dr. Breschnitza „brez vsakega razpisa“ z zdravnika v Vojniku namestil, je že večkrat dokazana neresnica, da ne rečemo obreko vanje in grda zvijača! Pa trojica Žižek-Prekoršek-Hrašovec se ne sramujejo, to izmišljotino brez konca in kraja ponavljati, ter „krivico, nepostavnost in pristranost“ tudi v časopisih poprej in sedaj o 7. januarja razglaševati. Ti trije samovladarji, ki so pogruntali, da je črna bela, in bela črna barya. Da rečeno zdravniško mesto ni bilo slovenskih časopisih razpisano, je resnica, a tega se z Gradca tudi nikol ne zgodi in niti ni treba, kajti za razpis uradniških mest je uradno list „Grazer Amtsblatt“ imenovan, in v tem je bilo celo dvakrat razpisano, ker je prvi na mesčeni dr. Höhn odstopil, ter je bil na drug razpis dr. Breschnik stalno sprejet. Pa trdovratneža mladi Branček in večni študent Prekoršek se iz same strasti ne moreta premagati, že vendar enkrat to obdolženje opustiti. Ravno tako trdovratno sta ta dva o podžaganem hrastiču v vrtu nemške šole si venomer svoj jezik brusila, se smejala in krohotala, sramotilne in zasmehovalne valne govore po gostilnah in veselicah imela ter enako v časopise cele kopice zasmehovanj in zasramovanj pošiljala, ter z gotovostjo kakor pod prisego trdila, da tega pač noben Slovenec nikdar ni storil; potem takem sta ja gotovo in natanko dobro vedla, kedo ravno je to peklenško hudodelstvo učinil, in sicer po trditvi teh dveh zasmehovalcev nihče drugi nego — Nemeč — pa ga nečeta izdati. Druga neresnica ali laž je, da je Žižek samo v ostalih 7 občinah vse posle opravljal „razen trške občine“. Ali se med drugimi ordinacijami podstopil in predrznil celo neki ženi obvezo odpreti, ter pregledati in konstatirati, ali je drugi starejši zdravnik še le pred 10 urami nevarno rano redno zašival in obvezal!? Mislimo da je dobil zato primeren pouk, da se bo vedel v bodočnosti potem ravnanati! Žižek in njegov pomočnik Prekoršek in Prekorja hočeta vse natanko vedeti, kaj de odbor vojniško trškemu občinstvu uradno dopisuje, če tudi ničesar o temu ne zvesta, ampak si le iz strasti in hudomušnosti vse mogoče domišljujeta, in nepristransko pavični Hrašovec je za njih zvesti poslušalec. Konečno trdi imenovana trojica, da dež. odbor zato ni dal Branku Žižeku podpore 200 kron, ker stanuje v trgu, namesto zunaj kje v 7 občinah. Zato pa ni samo dež. temveč tudi vojniški odbor imel za dosta tehtnih uzrokov. Dočim je vojniški občinski trg po večini nemškega duha, se je mladi Branček že kot dijak strastnega Slovenca ter zažrigenega nasprotnika Nemcev kazal, kar je še sedaj, kakor že povedano, pri zasmehovalnih

in sramotljivih govorih in dopisih v zadevi „pokojnega hrastica“ natanko dokazal, da, ako bi zamogel, bi menda najraje z eno zausnico vse Nemce odpravil, ali pa jih na žlici kisle juhe pogotnil! In tak človek je še skrajna dež. In v vojn. odboru hotel strogo ukazovati, da bi moral ravno njega tudi za trg in hiralnico namestiti, kakor je bil njegov oče. Dalej v spominu je še, kako je Branko Žižek z dvema zlatima zvezdama po Vojniku paradiral, pa le malo časa je to trpelo, kajti že so mu jih iz suknje izparali, ali mu tako suknjo vzeli, ter ni bil več nadporočnik. Tako ne obleče nikdar več vojaške obleke. Ali še tak spomin velja za trg!? Ali še bivši nadporočnik Branko ni čutil in slutil občno začudenje in pogovor o tej zadevi!? Čudno! Enake vrste je njegov sluga in pomočnik dijak Prekoršek; če tega občeznanega dopisuna kak gospod na odgovor pozove, kaj je pisal v časopis, tedaj se na svojo visoko čast sklicuje in pridružuje, da on pač nikdar niti ene besede ni v časniku poročal! Kaj se hoče potem s takim človekom početi? Dotični časopisi so vsi v dokaz še shranjeni. Potem takem naj bralci sami sodijo, ali sta deželni in vojniški odbor res: „kriivično, nepostavno in pristransko“ sodila, kakor trojica: B. Žižek, Prekoršek ter nju zvesti prijatelj Hrašovec po časopisu trobijo.

Sladkajgora. Dragi „Stajerc“, gotovo te zanima, kaj je za našo volitev obč. odbora dne 31. decembra minulega leta. V tretjem in drugem razredu so zmagali zaslepljeni klerikalci pod vodstvom našega č. g. župnika Kranjca in kaplana Jurkota. Ta zmaga pa ni bila častna ampak sramotna, posebno za ta dva imenovana duhovnika, ki sta v božičnih praznikih v cerkvi pela slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, zunaj pa našo slogo in mir kalila; toraj Herodež še med nami živi, ki našo bratsko ljubezen in slogo mori. Č. g. župnik Kranjc je že pred volitvi povabil na „fureš“, na kašnate klobase svoje agente; Pa po nesreči so bile klobase neslane ter nevitne in so jih toraj morali razdreti in nanovo napraviti. To je bila predpoda naše volitve, ki jo bode politična oblast vsled že vloženega krogovora gotovo razdrila. Naš č. g. župnik Kranjc mesa temu krompirnemu stanu ni pripravil, pač pa jim je s sadjem in kruhom klobase nadomestil, zakar mu bodo vedno hvaležni. Tudi č. g. Jurkota je veselilo da sme pod vodstvom svojega župnika do faranov Herodeževo ljubezen pokazati; tudi ta je svojo klet odprl ter s svojim po fari nafetanin vinom volilce napajal in komandiral, kako naj volijo, katere pa tukaj ne imenujemo ampak c. kr. sodnji izročimo. Ker je tem „Ligurijancem“ vsaka najgrša pot prosta, videli smo pri volitvi sami, da se je več glasovnic oddalo, kot je bilo volilcev, pooblastilo smo videli brez vsakega podpisa, ja še pred štirimi leti umrli volilec je moral dati pooblastilo, ker ni mogel sam priti. To pooblastila so bila č. g. Kranjcu gotovo znana ker je bil za njih pregledovalca v komisiji in so po njegovi milosti v poštev prišle. Mi bi skoraj dvomili, da bi bil eden tak duhovnik božji namestnik, kateri med farani mir kali, hoče povsod posvetne vajeti v rokah držati, pri vsaki priložnosti in v spovednici zoper poštevnega in nam priljubljenega „Stajerca“ hujska, sam še pa na sveti dan k sosedu po njega pošlje; ker mu ga pa ta noče dati ker si misli za našo staro prislovico da na sveti dan še bik ima mir“, pošlje drugi dan drugemu prijatelju po njega. Toraj le ni greh „Stajerca“ brati, kar tudi nihče ne verjame, ker nobeden list se tako ne izposojuje kot naš „Stajerc“, on roma od hiše do hiše. Naš č. g. Jurko se toraj zaman trudi, ga zatreji, ako ravno vedno za njim voha; ja pred večimi leti ga je še v nekem stranišču izvohal. S tem potom svetujemo našim č. g. duhovnikom, naj naše kmetске zadeve in „Stajerca“ v miru pustijo, potem se jim našega „Stajerca“ ne bo treba več bati, sicer pa zob za zob!

Sv. Barbara v Halozah. Liberalci in prvaki so tukaj imeli pretečeno nedeljo tombolo, na kateri se je zelo hujskalo proti naprednim možem. Tukaj omenimo tudi, da se brez tepenja ni tombola končala. Mečezobni fanti so napadali tudi z kamenjem in noži posamezne ljudi. Tudi pri polnočnici pri Sv. Elizabeti ko se je v nedeljo maša končala so se vročekrvni fantje

obeh občin stepli. Tu zdaj vidimo plod prvakov, ker večinoma vsi hero prvake cunje. Tudi naj bo omenjeno, da večinoma ljudi se zelo nedostojno v božji hiši v cerkvi obnaša. Najbolj pa ti prvaki fantalini. Ti se celo postopijo v cerkvi žugati z nevarno grožnjo proti drugim osebam. Omenimo tudi, da so prvaki fanti dan Sv. Stefana spremenili v fašenk (pustni dan). Ti ničvredni fantalini so že tako predrzni postali, da si celo eden izmed njih postopi iz sam sebe norije delati in druge pobožne kristjane motiti v cerkvi, ker si je taisti bele hrvaške breguše nase navlekel in potem se v cerkvi iz vsega norčeval.

Iz Rogaske-Slatine. Pred kratkim sem poročal, da je klerikalca gospa Marija Ogrizek, vulgo Ašganca obč. redarja na katoliški podlagi — pardon! na stopnicah od vzadi tako sunila, da je revček padel in si nos razbil. Obljubil sem tudi cenjenim bralcem „Stajerca“, o izidu obrabne poročati. Da ostanem noch beseda, kakor smo vsi, ki nismo klerikalci, naj resnici na ljubo sledi: Gospa Marija Ogrizek je bila pri obravnavi pred c. kr. okrajnim sodiščem v Rogatcu dne 22. grudnia p. l. U. 500/8. krivim spoznana, zato da je dne 8. maja p. l. obč. redarja obč. okolica Slatina, od vzadi sunila na stopnicah njene hiše, tako, da je on padel, si nos, ustnice in lice poškodoval z globo 50 K; redarju za bolečine 40 K. zdravniške stroške 15 K, za zdravila 1 K 11 v., za zdravniško spričevalo 4 K in 3 K drugi tožni stroški 12 K 32 v. in še neki druga stroški pri sodišču v Rogatcu 2 K ker znaša skupaj 127 K 43 v. reci eden sto dvajset in sedem kron 43 v. plačati. Čudno je le, da se je o tej stvari pred obravnavo v merodajnih krogih govorilo da Ašganca ne bo kaznovana ker za hudodelstvo težke telesne poškodbe manjka hudobnega namena, za prestopke lahke telesne poškodbe pa, da je stvar zastarela. A vsa čast gosp. sodniku v Rogatcu; on je možato in popolnoma nepristransko postopal in ravnal, kakor je prav. No Ašganca! sedaj si za eno blamažo bogatejša. Klerikalci pa naj bodo ponosni, da imajo osebo ki od ozadi sune, na svoji strani; pri obravnavi se je pa hotela poslužiti prič, ki prav nič obtežilnega povedale niso, zato jih je pa gosp. sodnik pred zaključkom odpravil.

Sv. Lenart sl. g. Na zadnji lažnivi članek v „Domovini“, ki je zdaj itak končala, sledeči odgovor: Zakaj skušajo nekateri prvaki hujskači ustanovitev nemške šole v sv. Lenartu prepričati? Zakaj nočejo, da bi tukajšno kmetško prebivalstvo nemško znalo, kar pomaga tudi kmetu do boljšega življenja? Nemščina je vendar jezik, katerega morajo i prvaki hujskači sami znati, ker morali bi drugače kot hlapi služiti. Ti surovi in lažnivi hujskači hočejo, da ostane kmet v večnem suženstvu, le da se njih žakelj polni: V svoj lastni dobiček nočejo kmetu tistega dati, kar bi potreboval. Tukajšno prebivalstvo hvala Bogu ni tako neumno, da bi verovalo lažnim prvakiškim trditvam, zlasti oni, da bode ustanovitev nemške šole združena z velikimi troški. Vsi kmetje tukajšne okolice so o temu prepričani, da je poduk nemškega jezika za njih deco potreba, vsi kmetje zahtevajo, da se njih otroci nemščino priučijo. Kmetje vedo, da podarijo deci z nemščino lep zaklad in da je to njih dolžnost. To prepričanje tudi švindlersko postopanje nekaterih prvakov v trgu ne bode omajilo. Ustanovitev nemške šole ni za tukajšno prebivalstvo z nobenimi troškami vezana. Troške šolske zgradbe plača nemško šolsko društvo na Dunaju. Nekateri so priporočali, da bi naj se na že obstoječi šoli v sv. Lenartu raje več nemščine podučevalo. Omenimo, da se o uspešnem poduku v nemščini na tej šoli niti govoriti ne more. Učitelji na obstoječi šoli so fanatični prvaki. Noben otrok, ki je obiskoval to šolo, se ni nemščine priučil, ako mu niso doma stariši to dobroto storili. Zakaj pusti toliko slovenskih kmetov svoje otroke v nemških krajih služiti? Da se tam nemščino priučijo, katere jim ni dala domača šola. Sicer pa niti učitelji na obstoječi šoli nemščine niso toliko možni, kolikor bi bilo treba za učitelja. Priporočali bi torej prvakom, da naj na obstoječi šoli le slovensčino podučavajo. Potem se vsaj ne bode več tako kakor že večkrat zgodilo, da se otroci na tej šoli niti slovenskega jezika ne naučijo. Mi vemo za slučaje, da taki otroci, ko šolo zapustijo, niti slo-

venskih kuharskih knjig Magd. Bleiweiss ne znajo čitati. V omenjeni številki „Domovine“ popisani gospodje gotovo niso postali na tukajšni šoli doktorji. Svoje znanje in svojo službo so si pridobili na nemških šolah. Ko bi nemško ne znali, bi tudi ti gospodje ne bili to, kar so. Ribničani pojejo pravilno: „Ko b' nemško ne znali, bi osli ostali...“ Dopisun v „Domovini“ bi bil gotovo tudi še pastir, ko bi ne znal nemškega. Nemci in nemški jezik so mu dali priložnost, da postane kaj boljšega. In zdaj jim izkazuje za lažni svojo hvaležnost. — Zakaj hočemo nemško šolo? Na mesto prejšnjih utraktivističnih šol stopile so zdaj slovensko-narodne šole, iz katerih se je pregnalo sleherni nemški poduk. Zato tudi mladejša generacija v nasprotju z gg. dr. Kronvogel, dr. Petrovič, dr. Leščnik itd. ne razume nemščine. Kdor prizna torej potrebo znanja nemškega jezika, ta mora biti za nemško šolo. In nemška šola v sv. Lenartu se bode ustanovila vkljub lažem prvakov v blagor in korist temu okraju!

Fram. „Slovenski Gospodar-Fihpas“ je v zadnji številki 52. od 24 dec. prav lep naslov prinesel, namreč: „Framska fajerber“. Dobro bi bilo, da bi se še izsolal, ker takšne besede niso za slovenske časnike, Nemci jih pa tudi ne zastopijo. „Fihpas“ piše, da se je framski „Feuerwehr“ pripeljal v framsko okolico s tremi vozovi; res je, da smo se peljali pa ne v framsko okolico namreč iz Frama v Podovo in Bresule; če smo spili dva sode pive, mislim, da „slovenska kultura“ je k temu malo pripomogla. Kaj se Zagavec, gostilne tiče, moram poročati: Res je, da smo prišli po našega uda, kateri slihi v društvo („Verein“) pa ker so „narodna dekleta in fanti takšne „intelligence“, se je društvo odločilo, da bi se odpeljali; pa žalibog, „hauptmanovega konja ni „slovenska kultura“ mogla pri miru pustiti. Kar se pa tiče našega društva, smo vsi za ednega, eden za vse. Zatoraj ne bodedo pustili našega hauptmana v sili med takšnimi „narodnimi“ fantami. Jaž pa mislim, da bo sodnija bolj spoznala, kaj obdeluje, kakor nam neznan osebna katera se je na „Fihpas“ obrnila. Framska požarna bramba bi prošila tisto osebo, katera nas tako ljubi, za račun; bi prav radi poravnali, ker se začne novo leto . . .

Prihova. Bil je veseli večer, prvega decembra, so pokali ali streljali iz možnarjev, goreli so kresovi. Drugi dan je bilo ljubljeno leto ali šestdesetletnica vladanja našega presvetlega cesarja Franc Jožefa I. Ko se pa ozrem na Prihovški hrib, ni bilo ničesar videti in tudi ne slišati kakšnega strela iz možnerjev. Ko se je pa izvolil kandidat Pišek za poslanca, tedaj se je Prihovški hrib tresel. Se je slišalo, da je nekdo daroval za smodnik. Kaj pa sedaj ni bilo nobenega takšnega, da bi bil daroval za smodnik. Saj se je pobiralo in beračilo za smodnik, kakor isto leto, ko se je za Pišek streljalo. Farani so bili nevoljni, so rekli kaj takšnega še ni bilo na Prihovi. Ja se lahko strelja! — Tistemu, ki je prosil za smodnik po fari, se je dalo listek z imeni in mu naročilo, da ne sme iti z nabiralnikom k tistim kmetom, ki ima napisane. Ko se je pobralo po fari za smodnik, so g. župnik oznanili iz prižnice, da se je nabralo dvanajst kron več, kakor druga leta, češ če eni niso nič dali, so pa drugi več darovali. Neki kmet je dejal: prav radoveden sem, kako bo pri pšenični berji, ali bo dotičnik tudi dobil zraven malhe imenik, h katerim hišam ne sme iti? Pa žali Bog. Varal sem se, tebi meni nič; prišli so kakor druga leta. Zatoraj vas vprašamo prijazno in vljudno, kam da je romalo tistih dvanajst svetlih kronic. Ali so padle v tisto malho brez dna? Letos na velike Gospojnice dan, ko je pri nas po navadi žegnaje je bilo slabo vreme, in tudi ni bilo mogoče streljati, kakor druga leta. Vprašamo Vas zopet vljudno, kje pa je tisti smodnik? V našem okraju nam je Bog blagoslovil vinske gorice z obilno trgatvijo. Slišalo se je tudi bobnenje možnerjev, ko so g. župnik trgali. Dragi bralce, ne strmi in se ne čudi temu dopisu.

Sv. Martin pod Vurbergom. (Tatu se je prišlo na sled.) Dne 2. dec. lanskega leta to je naš dan cesarskega jubileja bili so naši veterani v lepem številu zbrani pri božji službi in potem so imeli veselico v gostilni gosp. Pichlerja. Ravno

ko se je obedovalo se je tudi streljalo na čast našemu vladarju. Ko se je zastreljalo, pa so prišli strelci tudi v gostilno da se jim je nekaj podelilo za zamudo; možnarje se je pustilo zunaj ležati. Ravno medtem šel je Franc Golec, oženjen najemnik (ofar) iz Dupškiga vrha za vozom svojega gospodarja in ko zagleda tam več možnarjev ležati, naenkrat pograbi najboljšega in ga vrže na voz ter zamota v odejo. Ali prišlo se mu je na sled. Lastnik možnarja pa gre k njemu z eno pričo in najde možnar v njegovi hiši za škrinjo in ga vzame. Tat se naj sramuje temu kar je naredil na takšen veličastni dan, ko se je za cesarja čast skazovala in tak hudobnež pa tak škandal naredi. Naj bi mu slavna c. k. sodnija smolnate roke umila da se mu ne bi nikol več kaj njih prijelo.

Jesenice na Gorenjskem je kraj večnega boja. Boj proti mirnim tukajšnim Nemcem, boj proti svobodi, boj za gospodarstvo, boj z raznimi političnimi strankami itd. Človek bi mislil da živi v deželi revolucije, ako bi se še ne zavedel kot dobrega avstrijskega patriotja! — Revež si pa ako nisi radikalni revolucionarni Slovenec. Vse te zavida, insultira in zaničuje kakor kakega razbojnika in vse to, ker se nočes vkloniti našim brezverskim izkoriščovalcem ljudstva! — Nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom, nič več jim ni sveto na svetu, zahajajo pod farškem varstvom zakotni pisarji, falirani krošnjari, falirani cerkveni miši na Jesenice, da nahujskajo mirno ljudstvo proti gospodarju. Hijene v človeški podobi, te tu razmesarjajo in razkolejo do drobne košiče! In marsikateri že danes poprašuje: Kako daleč bomo prišli? Ja kako daleč bodeš ti dragi moj kmet, delavec prišel, ti že lahko danes povem; ako bodeš tako vestno ljubljanske zapeljivce in izkoriščovalce ljudstva poslušal, kakor jih danes, je gotov tvoj pogin že za tvojimi petami. Kmet in delavec, oba sta danes molzna krava, s katere pomočjo brezvestni popje, brezvestni izkoriščevalci voditelji raznih političnih strank, na površje pridetijo kočej! — Ali jim je mogoče mar, kako da živita delavec in kmet? — Ali res misliš ker imajo vedno grozno sladkih ust za te, da s teboj tudi tako in pošteno mislijo?! — Mogoče da si že videl konjača ali šintarja, kadar pse lovi? Ali nisi večkrat zapazil, kako šintar če se psa boji, da bi ga ne vgriznil, lepo gladi in se mu hlina prikupuje, ko pa domu pride, zaturne psa ob zid in ga vbije! — Taka žrtev brezverske politike boš ti enkrat. Iz kmeta boš postal berač in iz marljivega in pridnega delavca, hujskač. Ako hočeš pa marljiv in samostojen kmet postati, skrbi za tvojo zemljo, skrbi za tvojo živino, delaj in moli in ne zahajaj v pijana društva, ako pa hočeš vestni delavec ostati, delaj vestno in pomagaj tvojemu gospodarju, da zamoreta oba živeti. In če bodeš tako živl, postaneš vredni član največjega, to je človeškega društva! Gotovo te bode potem vsak čislal in spoštoval. Ker politika samo žepe polni raznim farjem, dohtorjem in raznim sumljivim eksistencam, hočemo od danes tem ljudem vrata pokazati. Kajti dovolj imamo tega hujskanja. Na Jesenicah smo mi gospodarji in tu imamo mi za govoriti. Sedaj je mera polna.

Iz Nemčije (Westfalen). Kot prijatelji „Štajerca“, Vam naznanimo, da smo se tukaj slovenski rudarji naveličali tistega klerikalnega lista „Domoljuba“, ker ga večinoma vsilijo. Tudi se najde osebo, ki ga dobi brezplačno, to tudi ni dobro za tukajšne duhovnike, ki nas morajo iskati po stanovanjih z listom. Mi smo pa večinoma toliko izobraženi, da vemo kdo poganja slovensko ljudstvo iz domovine. Saj je pa tako večim znano kako je bilo tudi v štrajku v Trbovljah. Ne bomo objavili tistih psovk, ko jih je ta list prinašal, ki smo bili sami ubogi delavci, lačni za zboljšanje plače se borili, je ta druhal pomagala, da smo morali zapustiti stariše, domovine in si v najhujši zimi z malimi otročiči v tujini delo in kruh iskati. Ti klerikalci so tudi hudi sovražniki nemščine, in sami si pa le služijo z nemškimi jezikom med slovenskim ljudstvom ne kruh pa pečenke. Ko bi ti, „slovenski voditelji“ nemško ne znali, bi mogli tudi skrampom robotati. Mi pa svetujemo vsem našim rojakom: delujte za nemške šole, ker s tem bi si mi dobili

boljše čase v bodočnosti za svoje naslednike. Vsaki pametni človek izprevidi, da je kod napredni list „Štajerc“ najbolj potreben za kmetstvo in delavsko ljudstvo. Zato bomo mi zanaprej rajši „Štajerca“ brali in se pozneje še bolj naročili.

Več rudarjev.
Lincoln v Ameriki 18/12 1908. Cenjeni gosp. urednik! Dovolite mi nekoliko prostoro v Vašem ljubljennem listu. Nimam Vam sicer poročati kaj ugodnega; v kljub temu da so se predsedniške volitve ugodno končale, imamo še vedno slabe čase. Kedaj bode boljše, se še ne ve. S tem odsvetujem vsem rojakom se seliti v Ameriko, kajti delo je jako težko za dobiti: Vam tudi naznanjam, da že tukaj 6 mesecev ni bilo dežja in že po nekaterih mestih stane galon vode po 13 centov; kakor dokazano že 100 let ni bilo tak malo vode; radi te napake stoji tudi veliko tovarn radi pomanjkanje vodne sile. Kinematograf imate na Ptuj? Videl sem že veliko enakih kinematografov, ali do danes je imel vsak edino napako, da podobne trepeteje, kar se je pa Vašemu strokovnjaku sprečilo preprečiti. Toraj pripravam vsem rojakom, oglejte si to iznajdbo, je jako zanimivo. Konečno želim vsem rojakom in rojakinjam, srečno novo leto! Tebi pa ljubi „Štajerc“ veliko naročnikov in predplačnikov! John Debelak, Galenastret 715, Lincoln Ill. N. Bm.

Ali si že ponovil naročnino za „Štajerca“?

„Štajerc“
nabode v vsaki izobrazeni kmeti, delavski in obrtniški hiši, ker je edini list na Slovenskem, ki ne razširja narodnjaško gonjo, temveč se bori edino za zboljšanje bodočnosti.

Novi zakon glede zatiranja kužnih bolezni.

Kakor smo posneli iz uradnega poročila, je predložila vlada poslanski zbornici nov načrt zakona, tiče se zatiranja kužnih bolezni pri živalih.

Potom zakona, ki je stopil v veljavo dne 20. februarja 1880, se je doseglo sicer glede zatiranja kužnih bolezni prav povoljne uspehe, vendar ne odgovarjajo v zadnjem času določila tega zakona napredku živinozdravske vede in razvoju prometa z živino. Poleg tega pa je, odkar obstoji ta zakon, cena domačim živalim znatno poskočila, oziroma je šlo mnogo živine pod zlo in se je promet živine oviral, ker so morale oblasti poseči vmes, da so preprečile splošno zlo. To je povod, da so se kmetijski krogi in oni zaupniki, ki so imeli nalogo ta zakon proučiti, zvezeli za to, da se ta zakon spremeni. Ker se pa pri varstvu živine ne gre le za koristi posameznikov, ki se bavijo z živinorejo, temuči tudi za splošni ljudski blagor, je bilo neobhodno potrebno, da se tozadevni zakon temeljito predrugači.

Po tem predlogu, ki se ga je izročilo zbornici, so določila glede varstva domače živinoreje pred zanašanjem kužnih bolezni iz inozemstva natančneje opisana in prilagoden sedanjim prometnim razmeram.

Da se ne bodo razširjale kužne živalske bolezni in da se jih na primeren način zatre v okolišju, ki je podvržen zakonu, se predpisi glede doprinašanja živinskih potnih listov razširijo, uvede se živinozdravsko nadzorstvo nad živinskimi trgi in tudi živinozdravsko pregledovanje živine na železnicah in ladjah se bo natančneje izvajalo.

Uvedejo se tudi zakonite določbe glede cepljenja ali vbrizgavanja, dalje glede priskrbovanja zdravil in končno glede umičevanja oziroma podelovanja živalskih trupel in posameznih delov istih.

Uvrsti se med kužne ali nalezljive bolezni, o katerih se je moralo doslej takoj sporočiti pristojni oblasti, tudi goveja sušica ali jetika določene vrste, kuga pri govedih in divjačina in garje pri oslih, mulah in mezhih in posrbi se

za to, da se bode ravnala od strani živinozdravnega nadzorstva po načinu, ki bo odgovarjal današnjim modernim zahtevam.

Ker se je pokazalo po dosedanjih izkušnjah, uradno se zatru kužne bolezni najlaže ako se karat gl pobje in uniči bolne in sumljive živali, zato, kaj ima pravica do tega od strani države v tovrstnem smislu razširiti.

Ako se pa to uvede, razume se samo pomisliti sebi, da se tudi tozadevna dosedanja odškodnina od strani države povisa na podlagi splošno znane pravila, da se škoda, ki se jo je povzročil mezniku na njegovem premoženju prizadelo, tudi bre od strani države povrne.

Doslej se je izvajal ta racionalni način nič in pri goveji kugi, sušici ali jetiki, preličji kugi ubljen v določeni meri tudi pri smrkavici. Odslej pa c. k. razširi tako ravnanje tudi na vsaktero kužnato bolezen in omogoči s tem, da se bo smelo priti i primerni odškodnini in v posebnih slučajih prilzno biti tudi one živali, ki imajo bolezen v goble na parkljih ali pa sušico. Dalje se bo skrbno b tudi za to, kar je iz zdravstvenih ozirov zvevati, važno, da vsakdo takoj naznani pristojni oblastnagati, ako zbolj živina na vraničnem prisadu ali gnlo bulah, ker se s tem ne le prepreči razširjanje bolezni, ampak tudi zabrani, da ne pride masavan sumljivih živali v promet. Skrbeti se hoče tona za to, da se podeli v gotovih slučajih nagrasimo onim, ki bi pravčasno naznanili kak slučaj rat z vinske kužne bolezni, da bodo zamogle pristojni ali oblasti takoj ukreniti vse potrebno. Razkuževastjio, se bo izvrševalo na državne stroške in povraj tud se prizadetemu tudi škoda, ki bi mu nastala Prot na predmetih vsled razkuževanja, kar je doslekanje posebno hudo zadelo male živinorejce.

Ker se je dognalo po sedanjih izkušnjah, napre da je poseben način vbrizgavanja pod kožo isters cepljenje najboljšo sredstvo zoper posamezavno kužne bolezni, odškoduje se — kakor že om bod njeno — tudi tako žival, ki bi vsled obrizgotopila vanja pod kožo po oblastveni zapovedi na ta Ob poginila.

Dasiravno se je moralo pri zatiranju nale smo ljih živalskih bolezni strogo držati pravila, ako iz se ima nastopati strogo in energično, vendar obja je oziralo v tem predlogu tudi na to, da se um. V dejo olajšave povsod tam, kjer dopuščajo v zdaj živinozdravske policijske okolščine.

Tako na primer se imajo živinozdravnistrijska predpisi takoj omejiti, ako ni več nevarnosti, isgeses takoj zopet dovoliti promet z živino. Prav takore se bode v bodoče preprečilo pobijanje vseh om je c psov, ki tekajo za časa izdane prepovedi okrnorej brez nagobčnika, ter se to v posebnih slučajnostjo, pod posebnimi pogoji lahko opusti.

Uvesti se imajo tudi glede kazenskih določnic, čeb nekatere spremembe. Zoper lahke prestopkposla ne bo. nalagala kazni sodnija, ampak političnava oblast in določiti bo kazni na podlagi natančnj im preiskave t. j. določiti, kako velik je prestopk s o

Ako se ta predlog zakonini, dosegla je nakmet važnejša kmetijska stroka veliko zaščito in ljudskih krogih se lahko z novimi močmi popr mejo živinorejce. Stvar vsakega posameznega p naj bo, da se bo strogo držal odredb, ki jih b navajal zakon in da pojde na roko predstojni oblastim, da se lažje obvaruje naša živina pre kužnimi boleznimi v korist vseh brez izjeme.

„Tiskovno društvo“ „Štajerčevo“

ima namen, razširiti in izdajati čimveč naprednega pametnega tiska. Posamezni deleži, ki s Ti dobro obrestujejo in vrnejo, stanejo 10 kro a so

Vsakdo pristopi temu društvu!

Novice.

Našim dopisnikom! Nekateri naših dopisnikznam kov imajo v gotovih zadevah povsem napačno, pe nazore. Zato hočemo enkrat resno besedo o drž razmerju med nami in našimi dopisniki ter seamo. trudniki izpregovoriti. V prvi vrsti naglašamo, dtnej naš kakor noben resni list ni zato tukaj, da baj m smel vsakdo karkoli se mu poljubi vanj čekatih r riti. V vsakem resnem listu mora urednik odga vs ločiti, kaj spada v list, kaj ni tako važno iidi ve

kaj naj roma sploh v koš. Kajti kdo bi mogel odgovornost pred javnostjo in pred sodnijo prevzeti, ko bi vsakdo pisaril karkoli se mu poljubi v list. Uredništvo mora imeti — to bodi zopet enkrat glasno povedano, — popolno prostost v tem, kaj in kako naj sprejme doneske sotrudnikov. Tisti pa, ki so samo zato naročniki ali odjemalci lista, da bi v njem svoje malenkostne osebnosti raztrobili, naj si poiščejo drug časopis. Noben list ni dal in ne daje svojim odjemalcem toliko prostora kakor mi, — zato se ne sme od nas še več zahtevati. Naš list ni zato tukaj, da bi brez političnega vzroka brskal po osebnostih. Mi ne moremo prinašati romane iz raznih župnišč in kanclij, mi se ne moremo vtikati v zaljubljene doživljaje brezobnih farovških kurnaric. Taki slučajji postajajo za nas šele v tem trenutku zanimivi, ko se dotičnik vmešava v politiko in sploh v javno življenje. Drugače pa se držimo gesla: Vsakdo naj po svoje v nebesa pride . . . Mi nismo zato tukaj, da bi bojevali osebne boje. Ne, mi hočemo ljudstvo buditi, izobraževati, k resnemu delu opominjati in s tem pomagati, da si pridobi boljše bodočnost. Mi hočemo — in to smo menda dovolj odkrito tekom letvih let dokazali, — ljudstvo braniti pred zsesavanjem, izkoriščanjem in zatiranjem! Ali osebne malenkosti ne spadajo v resni list! Zato prosimo tiste svoje sotrudnike, ki si hočejo dotikrat z objavami v našem listu le šalo proti temu ali onemu nasprotniku dovoliti, naj to pustijo. List je glasilo resne stranke in mora edaj tudi resen biti!

Proti bojkotu, temu najbolj brezvestnemu hujskanju, ki so ga vpriporili prvaški zaslepljenci na spodnjem Štajerskem in Kranjskem, je govoril napredni poslanec Malik pri vodji justičnega ministarstva. Poslanec je označil natanko protivojstvenost ravnanje prvakov. Vlada je obljubila, da bode z odločnimi sredstvi proti tej gonji nastopila. Smo radovedni!

Ob priliki izdajstva prvaških poslancev, kičkoga se postave glede uvoza srbskih vol, došli smo od strani Pišek-Ježovnikovih volilcev obliko izrazov ogorčenja in jeze da jih ne moremo se objaviti. Veliko razburjenje vlada med ljudstvom. Vbogi volilci! Kakor ste se postljali, tako zdaj ležite . . .

Sramotna tabla. Kakor znano, sprejela je avstrijska državna zbornica t. zv. „Ermächtigungsgesetz“, to se pravi postavo, po kateri amore vlada sklepata trgovinsko pogodbo. S tem je državna zbornica prizadela naši domači živinoreji hud udarec. Postava je naperjena navadnost proti kmetom in bode ravno kmetijstvu kodovala. Za to postavo se je dobilo v državni zbornici edino en glas večine. Ko bi tedaj le in poslanec ne glasoval za klerikalno vlado, bi ostava padla. Slovenski kmetje! Zapomnite si oreh imena sledečih vaših poslancev, ki niso glasovali za kmeta, katere ste pa vendar najkmetje v državno zbornico poslali:

1. Pišek.	} Štajersko
2. Ježovnik.	
3. Fon.	
4. Gostinčar.	
5. Gregorič.	
6. Hočevar.	
7. Krek.	
8. Povše.	
9. Pogačnik.	
10. Šuklje.	
11. Šustersič.	
12. Žitnik.	
13. Hribar.	
15. Ribar itd. itd.	

Ti zastopniki kmetkega slovenskega ljudstva so glasovali proti kmetkim težnam istega slovenskega ljudstva. To je ravno dvojezičnost prvaštva. Doma vpijejo da bodejo kmetu pomagali, na Dunaju pa ga prodajo. Kmetje! Zapomnite se ta imena!

„Slovenija“, — kaj je to pravzaprav? Mi nismo Avstrijo, poznamo avstro-ogrsko monarhijo, poznamo Štajersko, Koroško, Kranjsko, — o li državo, ki se imenuje „Slovenija“, ne poznamo. No, naši prvaki so na vsak način pade netnejši, da, pravi modrijani so! Zato so izdali bi daj marke, ki kažejo „Slovenijo“. Ta v zagričkah enih možganah prvaštva živeča „Slovenija“ obredga vse dežele med Spielfeldom in Trstom ter udi veliki del Ogrske . . . Zadeva je pravzaprav

prav resna, ker je misel, na kateri temelji, naravnost veleizdajalska. In vendar je cela stvar tako hudo smešna. Ko bi bila smešnost smrtna bolezen, bi vsi prvaki že davno pocepali kakor muhe v jeseni. „Slovenija“, to bi morala biti država, ki združuje vse Slovence sveta. Ali Slovence nimamo samo na Štajerskem, Koroškem, Goriškem in Kranjskem, temveč tudi širom sveta. Na Nemškem (zlasti na Westfalskem) živi tisočero izmučenih slovenskih knapov, ki jedo tam nemški kruh, katerega jim domovina ni dala. Istotako na Ogrskem. V Ameriki je skoraj že več Slovencev nego pri nas . . . Kako so prišli ti Slovenci v tujino? Nesrečna prvaška politika, ki se je vedno brigala edino za narodnjaško gonjo, nikdar pa za gospodarsko delo, je te tisoče Slovencev posilila v tujino. Po celem svetu je raztrosena nesrečna „Slovenija“, nesrečno ljudstvo, ki mora v inozemstvu robotati, ker so ga doma izsesali prvaški farizeji . . .

Iz Spodnje-Štajerskega.

Hofrat Ploj, ali ste gluhi ali nemi? Vzemimo navadnega kmetkega pastirja. Fant ni študiral, ni trgal hlač po šolskih klopek, ne nosi črnega fraka in ne zahteva, da bi se mu vsakdo odkrival. Ali nekaj ima, — primitivno svojo kmetško čast. Reči brez vzroka takemu kmetkemu fantu, da je lažnik ali obrekovalac. Odgovoril ti bode, pa če ne drugače, vsaj s pestjo . . . Po našem mnenju ima tak kmetški pastir, ki brani v pravem trenutku svojo čast, več pomena kakor ta ali oni škric, ki je sicer lepo oblečen, katerega značaj pa ne diši posebno lepo. Vzemimo n. p. hofrata Ploja. Mož je c. k. dvorni svetnik, nadalje doktor, član najvišjega sodišča, deželni in državni poslanec in bogve kaj še vse. In vendar nima niti toliko primitivnega čuta do poštenosti, kakor preje omenjeni pastir. Navadni, bosonogi pastir se brani, ako se napada njegova čast, — hofrat Ploj pa je gluhi in nem, ako se mu vrže v obraz očitanje laži in obrekovanja. To bodi pribito! Naš list, nadalje okrajni zastop ptujski in „nemško politično društvo“ v Ptujju so hofratu dr. Ploju javno v časopisju očitali, da je lagal in obrekoval na najpodlejši način sveta. To se je zgodilo že pred nekaterimi tedni. Do danes pa c. k. hofrat Ploj še niti besedice ni odgovoril. Do danes še niti mezinca ni ganil, da bi se tega očitanja opral, da bi obrisal pečat laži in obrekovanja. Ploj je nem in gluhi! Za vsakega poštenega človeka se je mož s tem sam obsodil. Ako nima niti iskricke časti več v sebi, potem — naj vendar že enkrat izgine iz političnega površja, potem naj se skrije, skrije, naj očisti zrak javnosti . . . Ali mi poznamo tega Ploja! Oj mi ga poznamo! On ne izgine iz političnega površja, dokler se ga ne bode vun — vrglo! On se poživlja na poštenost, čast, na vsa ta rahla čustva . . . Ali mi vprašamo poštene prvake: ali se vam dopade, sedeti ob strani tega človeka? In mi vprašamo najvišje sodišče, kateremu mora biti poštenost in čast največji vzor: ali je to pravilno, da sedi tam tudi Ploj, ki se ni in se noče oprati madeža laži in obrekovanja? Upamo, da bodejo drugi ljudje poskrbeli, da se bode temu lažnivemu hofratu položaj pojasnil.

Non olet! Beseda pomeni po slovensko povedano: „ne smrdi“. In tega gesla se držijo pobožni očetje minoriti v Ptujju. Kadar zagledajo svitile kronice ali lepe bankovce, takrat si mislijo: „non olet“ in že stegnejo svoje prste po njih . . . To se pa lahko dokaže. Cel koš dokazov bi lahko prinesli, da očetom minoritom denar ne smrdi. Ali za danes hočemo omeniti en sam slučaj: Pobožni očetje minoriti so gotovo dobri sinovi edino izveličevalne katoliške cerkve; oni so zelo pobožni in kdor ni rimski katolik, ta je in mora biti zanje brezverec. To je naravno! Ali kako se strinja to prepričanje z dejstvom, da so ptujski očetje minoriti pri zadnji svoji bernji fehtarili tudi pri — protestantih. To je remica, ki jo lahko pod prisego pred vsako sodnijo dokažemo. Ptujski rimsko-katoliški minoriti so fehtarili darila pri članih cerkve Martina Luther, pri protestantih . . . „Non olet“, — denar ne smrdi . . .

Minorit Vavpotič pri delu. O temu pobožnemu gospodu, ki se sicer pri vsej pobožnosti prav lepo redi; moramo zopet enkrat besedico izpre-

govoriti. Mož je že večkrat prav čudne vloge igral. Opozarjamo le na njegovo delovanje v času državno-zborskega volilnega boja, opozarjamo na njegove čedne romane z ženskami in testamenti itd. Tudi kot dopisnik v časnikih se je oče Vavpotič že večkrat odlikoval. Ali zdaj je pričel tudi z grlo gonjo proti nemškemu narodu. Oče Vavpotič naj bode za svojo osebo Slovenec, Francoz, Kitajec ali karkoli hoče. To je njegova stvar in nikdo mu ne bode vzel niti drobtinice od njegovega „slovenstva“, čeprav ga kot duhovnika vsa politika prav nič ne briga. Ali to ne gre, da bi Vavpotič hujskal. Iz popolnoma zanesljivega vira smo namreč izvedeli, da je šel Vavpotič šele pred kratkem k nekemu obrtniku in mu dejal, da mora ta nemški napis na svoji firmi sneti ali izbrisati. Tu se pa že vse neha. Ko bi bili mi na mestu dotičnega uradnika, bi mu že pokazali, kje je zidar luknjo v hiši pustil. Da bi zdaj minoriti pričeli ednako narodnjaško gonjo, kakor jo je svet doživel v Ljubljani, to pač ne bode šlo. Drugače bodedo morali z ednakim orodjem odgovarjati. Vavpotič naj nikar ne pozabi, da krožijo o njemu pikantne govorice in da je svoj čas znal prav lepa pisma pisariti . . .

O ptujskih dogodkih. Kakor znano so bili svoj čas radi dogodkov v Ptujju razni gospodji obsojeni, med njimi tudi naš urednik K. Linhart. 13. t. m. se je vršila prizivna razprava v Mariboru. Pri tej je bila prva obsoda našega urednika razveljavljena. Razprava se bode torej še enkrat vršila in zaslisane bodejo tudi Linhartove priče. Potem bodedo natanko poročali o celi zadevi.

Brezvestni napadi, ki so se zgodili po septemskih dogodkih v ptujski okolici, so že rodili svoje plodove, ki za udeležence seveda niso posebno prijetni. Kakor smo svoj čas poročali, so napadli nekateri nahujskani fantalini dne 10. oktobra p. l. v bližini Gomilškove gostilni v Jurovcu pri Ptujju nekaj mirnih nemških izletnikov. Pijani in zaslepljeni fantje so metali kamenje in tudi streljali. Roka pravice pa je suroveže dosegla. Te dni so se imeli pred mariborsko okrajno sodnijo zagovarjati. Bili so obsojeni i. s.: 21 letni vžitkarjev sin Martin Malek na 5 mesecev težke ječe, 22 letni kmetški sin Franc Muzek na 3 mesece, 21 letni kmetški sin Johan Rozman na 3 mesece in 31 letni delavec Vincenc Furman na 4 mesece težke ječe. Zdaj se bode surovežem pač kri ohladila. Glavni krivci seveda so prosti ostali, — namreč tisti zločinski hujskači, ki gonijo nezrelo mladino v nesrečo! Prvaki, vi imate te obsojence na vesti!

Več volilcev drž. poslanca Ježovnika nam piše: Mi kmetje smo bili vedno pravi naprednjaki. Razumeli smo, da more le kmet kmeta zastopati, kakor nas je to „Štajerc“ že skoraj deset let sem učil. Zato smo pri zadnjih državno-zborskih volitvah kakor en mož oddali svoje glasove za g. V. Ježovnika, ki je bil tudi proti klerikalnemu profesorju izvoljen. Mislili smo, da bode Ježovnik dane svoje obljube tudi izpolnil in da bodedo imeli vsaj enkrat poštenega boritelja za naše doslej zanemarjene pravice. Ali krvavo smo se zmotili, krvavo smo se varali. Na slabe nasvete celjskih prvaških doktorjev in faliranih študentov se je Ježovnik v državni zbornici boril edino za prvaške uradnike. Izvoljen je bil od nas kmetov, zastopal pa je uradnike, ki ga niso volili. Najhujše pa nas je zadela zadnja vest, da je namreč poslanec Ježovnik glasoval za srbske vole, torej proti naši živinoreji. Mi se poslancu Ježovniku za to izdajstvo javno zahvaljujemo. Poskrbeli pa bodedo, da ne bodejo dohajali na Dunaj več možje, katerim je dohtarsko-študentovska politika več vredna nego kmetški položaj. Sicer pa bi moral Ježovnik sam odstopiti, ako bi imel kaj kmetkega ponosa v sebi! Izginite, Ježovnik! — Izdani volilci.

„Slov. Gospodar“ opira Pišeka. Že marsikatero podlo laž tega mariborskega lista smo morali pribiti. Vkljub temu, da se dela ta list vedno za najbolj pobožnega izmed pobožnimi in bi moral vsled tega vedeti, da je laž obsoditi, — rabi ravno to sredstvo najraje v politični svoji borbi. „Gospodar“ se pač zanaša na politično nevednost in duševno revščino svojih čitateljev, ki mu slepo sledijo in katere tudi lahko nafařba, da je sneg rdeč in nebo zeleno. Pravi „Filipos“

je to in slovenski kmetje so zadeli v črno, ko so dali temu staremu jezuvitu to ime. Zdaj pere „Slov. Gospodar“, pravzaprav „slov. farbar“ ali „slov. slepar“, zamorca poslanca Pišeka. Pribili smo namreč v zadnjih številkah svojega lista v nebo kričeje dejstvo, da ta dični kmetijski poslanec ni glasoval proti postavi, ki omogoči srbsko pogodbo in ki škoduje vsled tega občutno naši kmetiji. „Gospodar“ pa hoče to zdaj vtajiti in čakari v svoji zadnji številki, da je Pišek proti dotični postavi glasoval. Ces. kr. uradna glasila so prinesla vest, da Pišek ni ne „za“ ne „proti“ glasoval in tem glasilam verujemo vendar še več kakor „Fihposu“. Pišek ni in ni in ni glasoval proti za kmete, za njegove lastne volilce tako nevarni in skrajno škodljivi postavi. To je dejstvo in proti temu dejstvu ne pomaga nobeno zavijanje jezuvitskega lista v Mariboru. Najneumnejši izmed neumnih čitatelji „Fihposa“ bodejo morda kratkomočno pobožnim lažnikom verovali. Ali resni ljudje nikdar ne. Pišek, sam kmet, sam mož, ki se je moral kot posestnik truditi v potu svojega obraza za zeleno grudo, — ta kmet Pišek je kot državni poslanec izdal svoj stan in to na komando tistih dvojezičnih prvaških politikov, ki doma kmetu vse obljubujejo in vladi žugajo, na Dunaju pa kmeta križajo in prodajo, vladi pa kot ponižni kužeki roko ližejo. Ako ima Pišek torej le iskricke kmetске časti in kmetскеga ponosa v sebi, ako ni izgubil v klerikalni družbi tudi zadnje ostanke časti, potem se mora v javnosti oprati. Povedati in dokazati mora, kje je bil v tistem trenutku, ko je bilo treba zastopati kmetске interese in nastopati napram proti-kmetški politiki vlade. Ako tega ne stori, potem mora Pišek odstopiti, kajti drugače mu bodejo njegovi lastni volilci pokazali hrbet!

Občinske volitve v Sladkigori. Poroča se nam: Zadnje občinske volitve v Sladkigori so bile zelo zanimive. Častiti g. župnik je moral celo stradati, ker ni imel časa iti h korisu. Eden naprednih mož mu je tudi očitno v obraz rekel: Vi, gospod župnik, danes si boste pa nebesa zaslužili, ko morate stradati in se toliko mučiti in truditi... Potem bi naj kdo trdil, da so naši gospodje duhovniki vedno isti. To je laž! Kadar je kakšna volitev, takrat najbolj stradajo, ker nimajo časa ne jesti ne piti... Naši klerikalci so jako pametni fanti. Mi Sladkogorčani smo lahko ponosni, da imamo take modrijane. Med občinskimi volitvami sem imel priložnost, poslušati nekatere črne podrepnike, ko so se pogovarjali: Katerega si pa ti volil? — Kaj me vprašaj, saj veš da nisem „iberalc“, jest sem izvolil šest ta velikih in pa tri racmane, — na mesto da bi dejal, 6 odbornikov in 3 „erczacmane“. Le tako naprej, kmalu bomo imeli pri nas na Sladkigori same racmane v občinskem odboru... Hahaha!

Bela zastava, znamenje, da ni nikdo zaprt, vihrala je te dni iz poslopja sodnije v Slov.-Bistrici. Pred 10 letimi je bilo to zadnjikrat.

Pomanjkanje krme. Kakor znano, je povzročila lanska suša velikansko pomanjkanje krme, katerega so čutili naši kmetje občutno. Vsled brezdelavnosti prvaških poslancev se seveda za ljudstvo ni ničesar zgodilo. Dovoljena sredstva so bila tako mala, da niso v nobenem oziru zadostovala. 7. t. m. se je vršila v c. k. namestništvu zopet tozadevna konferenca. Sklenilo se je, da se porabi tudi ostalo svoto 580.000 K znašajoče podpore in od štajerskega deželnega zbora dovoljenih 50.000 K za nakup cene krme, ki se jo bode oddalo po znižani ceni kmetom. V svrhu oddaje krme se je izročilo okrajnim glavarstvom: Celje 25 vagonov mrve in 28 vagonov krmilne slame; Konjice 8 vagonov mrve in 8 vagonov slame; Maribor 26 vagonov mrve in 52 vagonov slame; Ptuj 12 vagonov mrve in 71 vagonov slame; Brežice 16 vagonov mrve in Slov. Gradec 10 vagonov mrve ter 30 vagonov slame. Skupno se je dovolilo doslej 367 vagonov mrve in 644 vagonov slame. Ali vse to je še veliko premalo.

Požar v Rovišeh pri Konjiškem. Piše se nam: Dne 3. 1. 1909 je zgorela Janežu Rak užitkarju in Marjeti Korsenik, užitkarici hiša, ker oba sta stanovala pod eno in isto streho. Hiša je bila s slamo krita. Janez Rak je bil zavarovan, Korsenik ni bila zavarovana. Ali še

nekaj hujšega: Korsenik je bolana na smrt. Gospod zdravnik Šmirmaul iz Reichenburga je zapustil hišo bolnice; kmalo za tem se zasliši zvon, znamenje ognja in pitje „ogenj“. Kako je ogenj nastal, se ne ve; sploh se vsako človeško srce oagna prestraši, koliko hujski smrtno bolani človek, ko nad njemu ogenj gospodari. Vas Rovišeh pa je precej velika in skoraj vse s slamo krito in prav na goste vse navskriž stavbe stoje. K veliki sreči ni bilo nič sape, ljudstva od blizo in daljnih pa je bilo dosti v pomoč.

Samomor požigalca. 50 letni posestnik Stefan Měch v Šoštanju se je nahajal v zaporu, ker se ga je požiga sumničilo. Zažgal je bajne svojo hišo, da dobi zavarovalnino. Mož ni dočkal sodbe, temveč se je v zaporu z jermenom obesil. Samomorilec zapušča večjo družino.

Lep bratec. Brata Suhel iz Pekorja pri Celju sta podedovala nekaj denarja. Jaka Suhel je v par mesecih svojih 1200 K zapil. Potem je ukradel bratu hranilnično knjižico in zapil zopet 400 K. Ali policija ga je zasačila in zdaj bode v zaporu — vodo pil.

Iz Save so potegili mrliča kovača Martina Stepčič z Brega pri Celju. Bajne se mu je gmočno slabo godilo.

Poiskušeni samomor. V Celju se je hotela zastropiti kuharica Tereza Koller, bajne iz strahu pred kaznjajo.

Ubil je v Mariboru 18 letnega zidarskega učenca Stefan Ertl iz sv. Marjete dr. p. Nesrečnež je imel opravka pri zemljskem delu. Odtrgal se je velik kos ilovice in ga zagrebel. Bil je takoj mrtev.

Tat. Nekemu krojaškemu mojstru v Ptujju je ukradel njegov pomočnik sukno za 100 K ter denarja 36 K. Potem jo je popihal.

Iz Koroškega.

Preveč denarja imajo menda vkljub slabim časom nekateri kmetje. Iz Borovelj se nam n. p. piše, da se je čisto na tihem 26. decembra tam ustanovila podružnica prvaške šolske družbe. Glavno besedo je imel seveda znani slovenski advokat z nemškim imenom dr. Müller iz Celovca. Samoumevno, se je na shodu hudo hujskalo proti dvojezičnim šolam. Zakaj, — no, to pač že vsak otrok ve. Pravi namen shoda pa je bil, da se zbranim kmetom čimveč denarja iz žepa vzame, ki se ga bode potem v namene prvaške politike porabilo. Ko so pametnejši kmetje to opazili, so jo seveda raje popihali. Ali nekaj kmetških kalinov pa je le ostalo, ki so krvave svoje krajcarje prvakom izročili. Trije posestniki so darovali po 20 K, več drugih pa po 5 K. Zaradi na staki zaslepljenci denar lahko skozi oken mečejo. Morda bode njih deca tega denarja še zelo potrebna...

Prvaki na delu. Prvaki, nahujskani od kranjskih privandracov, pričeli so zdaj v doslej najmirnejših krajih s svojo gonjo. Tako so priredili pred kratkem tudi že v Köttmansdorfu najprve za babe in otroke „teater“, potem pa za zaslepljene moške „shod“, na katerem se je pridrušal neki tuji šoštar. Domačini so priredili istočasno protestni shod, ki je bil tako dobro obiskan, da so prvaki raje mirni ostali. Ali se bode res tudi na Koroškem kranjska gonja udomačila? Korošci, na noge, dokler je čas!

Nesrečnež. Pri železniški zgradbi v Möllbrucku uslužbeni Columbo je dobil iz Messine žalostno vest, da so izgubili pri potresu vsi njegovi sorodniki svoje življenje.

Grozna nesreča. V stanovanju g. Ziegler v Beljaku so bili trije otroci sami. Pri temu se je vnela postelja in vsi trije so dobili težke opekline. Eden otrok je umrl.

Mišje gnezdo v bankovcih. Neki kmet iz okolice Paterniona je skrjal 400 K v papirju v neki mali kišti. Ko je te dni enkrat v kišto pogledal, opazil je prestrašen, da si je zaljubljeni parček miši naredil iz bankovcev gnezdo in pri temu seveda ves denar uničil.

Na saneh sta se peljala v Seebodnu posestnika Egger in Lager. Konj se je splasil in je bil Lager pri temu tako težko ranjen, da je umrl.

Po svetu.

Gora odtrgala se je na cesti od Celle v Albissola na Italijanskem. Skale so zagreble 10 ciganov, od katerih so bili 6 takoj mrtvi.

Cerkev v razvalinah. V vasi Rax (Švic) leta-se je podrla med župane cerkev. V razvalinah našlo 30 oseb svojo smrt. Več kot 50 oseb je bilo težko ranjenih.

Ljubi „Štajerc“! Neko vdovo se je vpraševali se čuti kaj zapuščena in osamljena, so ji moža pokopali. — „Oj ne“, je odgovorila, „jaz imam papagaja, ki preklinja, in afno, ki čika tobak, in tudi mačko, ki se čez cele noči zunaj doma okoli...“

13½ letni morilec. V Pragi so zaprli letnega fantiča Jos. Skala. Deček je troje deklek z nožem umoril. V zaporu je postal, da je to samo zato storil, ker je moral videti.

Dnevnik

hočejo prvaški nasprotniki z novim letom spodnjo Štajersko ustanoviti. Vkljub temu še danes ne vejo, je-li bode zamogel ta del izhajati in troške plačati, — vendar že

nabirajo denar.

Mi se za to delovanje v splošnem nimamo. Koliko denarja je pred pol letom dr. Benkovič in vendar ni izšel njegov „Straža“. Morda se gre i sedaj edino za se ljudstvu vsili misel, ki ni realna, da se tuje denarje napačno porabi. S svojim

dnevnikom

mislijo prvaki vse uničiti, kar je napredno. Pa ne bo šlo! Tudi mi imamo dovolj naravnih in tudi dovolj denarja, da bi lahko pričeli

„Štajerca“

vsak dan izdajati. Ali tega mi ne storimo.

Kajti mi vemo prav dobro, da ljudstvo, na delavno kmetško, obrtniško in delavsko ljudstvo sploh nima

ne časa ne denarja,

plačati in čitati vsak dan svoj list. Naše listi si vzame od nedeljskega počitka toliko časa, zamore prebrati tedenski list. In to zadostuje. Zato bode „Štajerc“ tudi v bodočemu letu izhajal le

enkrat na teden.

Ali izhajal bode redno in gledali bodemo, bode vedno zagovornik

ljudskih pravic

proti vsakemu izsesavanju, izkoriščanju in tiranju.

„Štajerc“

pa bode v bodočem letu tudi veliko več prispeval. Tudi slike bodemo listu pridjali, sam široko ugodimo

ljudski želji.

Kajti to smo že opetovano naglašali in tudi kazali, da se nam nikdar ni šlo, ne gre in ne bo šlo za

dobiček.

Vsakdo, kdor ve, kaj košta papir, tisek, stanje, nje, znamke itd., ta mora tudi vedeti, da je

„Štajerc“ na pol zastoni

In zato pozivljamo že danes vse prijatelje, somišljenike, da naj pridobijo

čimveč novih odjemalcev

našega velepotrebne lista. Mi bodemo iz našega prej prinašali gospodarsko potrebne stvari, med tisti meročajne dogodke, zanimive domače in tuje novice, leposlovne spise; — vedno pa „Štajerc“

nevstrašljivi bojovník

za naše pravice.

Naročujte se tedaj, razširjajte list!

„Štajerc“

izhaja vsak teden na najmanj 8 velikih straneh in košta za Avstrijo za celo leto 3 K, za po

vicars... K 50 h za celo leto; za Nemčijo 5 K za celo leto; za Ameriko 6 K za celo leto; za drugo nozemstvo razmeroma. Naročnina se plača na roj. Posamezne številke koščaja 6 vin.

Vsi na delo!

Kako se odpravi iz vina duh po plesnivcu in žveplu?

O tem piše g. R. Dolenc v „Wein Zeitung“ naslednje: V vseh vinorodnih krajih je bila letos izredno dobra vinska letina. Iz tega vzroka je rimanjivalo povsod vinske posode in primoran bil marsikateri, da je posegel po starih sodih, kateri so ležali že več let prazni in napolnili v pokvarjeno posodo svoj mošt. Zato se bo obilo v marsikateri kleti letos vino, ki bo smrlelo po plesnivcu in žveplu in bi ga vsak zelo rad popravil. Iz moje dolgoletne prakse v klenarstvu priporočam zlasti dva načina, ki sta se v vselej izvrstno sponesla. Zoper duh po plesnivcu priporočam fino namizno olje, katero pa ne sme imeti nikakega duha. Preden se vino opravlja z oljem, treba ga je najprej preskušati, če je primerno toplo. V ta namen naj se zame steklenico od ene četrtinke ali pol litra, ar se jo napolni z onim vinom, kateremu se olje olja eno žličko za kavo in se vse skupaj rav dobro premeša. Če je olje, ki se zbere po nekaj urah na površini vina, tekoče, ni vino smrzlo, ter je sposobno za to, da se ga popravi. Ako se pa zbere olje vrh vina v obliki iserov ali zrnc, potem je vino prehladno in pokakati se mora v tem slučaju s popraviljem o prihodnje spomladi, dokler se primerno ne greje. S plesnivim vinom ravnati je potem na edeči način: Najprej naj se pripravi eden ali več zdravih sodov, ki drže vsi skupaj toliko, kolikor je pokvarjenega vina. V te sode naj se toči potem vino kolikor mogoče hitro z brenčiči ali škafi, nikar pa ne s smarkom ali pumpo zlivaj naj se med pretakanjem vanj večkrat skokolito olja in sicer toliko, da pride na vsak sktoliter 0.25 l olja, toraj na 20 hl. vina 5 l. 6 litrov. Ko je vse vino pretočeno in mu je bila dodana primerna množina olja, vtakne naj v sod skozi luknjo na vehi snažen kolec in meša z njim vino tako dolgo, dokler se ne razsli vse olje po vinu. Pri večjih sodih naj se meša 10-15 minut, na to naj se sod zaveha, pusti popolnoma pri miru blizu 3 tedne. Ko čas preteče, ločiti je treba olje iznad vina, ar se zgodi najlažje na naslednji način: Krog ške naj se napravi nekak jež iz ila, pustivši a eni strani nekak odtok, (kifelj iz ila v obliki isnjene podkve) in položi krog luknje na vehi. Na oni strani, kjer je jež (kifelje) odprt, prinaaj se doge soda omije in podstavi pod sod na samo a široko skledo, da bo teklo olje iz sode v jo. Ako se vtakne v luknjo na vehi tak liječ, se podaljšuje spodaj v dolgo cev in naliva kozi njega vino v sod, izpodrine vino olje, ki lava na površju vina iz sode. Da gre to delo trejše od rok, treba je potolči med nalivanjem na v sod večkrat krog veha z lesenim batom. Olje, ki odteče iz sode, ima prav malo duha o plesnivcu in porabi se ga prav lahko za zalolo, iz vina pa se odpravi duh po plesnivcu popolnoma.

Da se odpravi iz vina duh po žveplu (gnilih ojih), ki se rad pojavi v vinih, ki se jih je ranilo v sode, katere se je žveplalo redno tozi več let, toraj v take, ki niso plesnjivi, je jboljše, ako se naliva vino v sod z bakrenim, notraj nepocinjenim lijem. Vino pa se mora etakati s škafi ali brenčiči, nikar ne s pumpo rajsetmed brenčičem odrgne s platneno ruto, da ostane zopet svetel. Na enak način naj se ravna vini, ki so dobila ta duh od žveplanega ovdja.

Gospodarske.

Odkod so prinesli sviloprejko v Evropaj? iloprejka je doma na Kitajskem, kjer je goje že kakih 00 let. Kakor poroča prastara ustno sporočilo onega likega cesarstva, je kakih 2600 let pred Kristusovim stvom takratni cesar Ho-Hang-Ti bil prvi, ki je to et na vse mogoče načine pospeševal; njegova soproga

cesarica Si-Ling-Chi, pa je uvedla med tamošnjimi prebivalci pouk v sviloreji, o motanju in tkanju svile. Od tam se je pozneje sviloreja razširila po Japonskem, Osrednji Aziji in Indiji in od tod tudi po Perziji. Pripoveduje se, da sta okoli leta 550 po Kristusu prinesla dva redovnika sv. Bazilijaja skrivaj majhno množino svilodnega semena v Evropo in sicer v tedanjo cvetočo bizantinsko državo. Na ta način se je razširila sviloreja iz Azije po Evropi.

Naprava kislega zelja. Zeljnate glave razložiti je v suhem prostoru nekaj dni, da nekoliko uvenejo. Predno se denejo v nože se prerežejo v dva dela preko srede a štrkelj je nato odstraniti. Razrezano zelje dene se nato v snažne sode ali kade a vsako plast zelja je posoliti in z lesenim batom potlačiti. Na 100 kg zelja deti je 1 do 3 kg soli. Čim bolj solimo, tem bolj kasno ze zelje skisa. Če hočemo imeti toraj v kratkem kisllo zelje, moramo manje soliti. Kedar solimo, bodamo zelju lahko tudi druge dišave, kakor čebulo, kimmelj, brinjeve jagode itd. Zadnje plast zelja je nekoliko bolj posoliti, da se tako lahko ne skvari. Zelje se pokrjeje nato s čistim zeljnatim listjem a vrhu tega se dene kolobar, ki se zbije iz desek. Na ta kolobar deti je prej lesene čokiče a na te težko kamenje, ki bo zelje v sodu stiskalo. Kamenje se ne sme močiti v zeljni vodi, ker bi mu jemalo kislino. Kedar stavimo zemlje v sod, tlačiti ga je tako, da se z lastno vodo pobrije. Če to ni mogoče, prilijti je, ko smo sod napolnili, nekoliko vode, kateri se je dodalo na 100 l 3 kg soli. Vrenje (kisanje) zelja vrši se najboljšje pri 10-15° C, zato je skrbeti, da ne bo dotični lokal premrzel. — Mlečna kislina, ki se pri tem napravlja, ovira, da zelje ne gnije. Po vrenju se mora motna voda vrhu zelja odliiti in v novo vodo, v kateri se jo raztopilo nekoliko soli, nadomestiti.

Zaradi varčnosti pri krmi je treba, dase krma reže, ker se zrezane krme po navadi manj zavreže kakor cele. Največ zjedij dela živina pri celi krmi, ker pušča vse v jasliah, kar je debelejšega in manj okusnega. Pri rezanici pa to ni tako lahko mogoče, ker živina rezanice ne more tako izbirati. Veliko se zavreže pri nas zelene krme, če je že prezorela in če živini več ne diši. Zato pa na večjih gospodarstvih tudi zeleno krmo režejo in jo po potrebi mešajo med slamo in drugo suho krmo, da jim bolj zalaze.

Da ohraniš jajce sveže, pomazi ga z lanenim oljem, ki brani, da se jajce ne skvari in ne posuši. O tem se je napravil sledeči poskus: Deset jajec pomazalo se je z lanenim, 10 z makovim oljem, 10 pa se je pustilo nenamazanih. Jajca so se shranila na pesku šest mesecev in nato so se tehtala in potem podda. Nenamazana jajca so tehtala za 18% manj nego prej, pri tem pa so se popolnoma skazila. Jajca namazana z makovim oljem izgubila so na teži 4 1/2%, ko so se odprla, so bila polna in imela so dober okus. Konečno so se preiškala jajca namazana z lanenim oljem; imela so težo in okus kakor sveža. Radi tega še more to sredstvo za hranjenje jajec najbolj priporočati. Poh.

Sredstvo proti goltanemu katarju pri prascih. — V spomladi in v jeseni, ko se vreme navadno najbolj spreminja, pojavi se večkrat posebno pri mladih prascih nekako vnetje (katar), katera bolezen napade žival ravno v grlu pri požiralku. Bolezen se opazi v tem, da žival težko požira, nekako hrope, ima nekak suh kašelj in težko sapo. Proti tej bolezni svetuje se obliž od goršice. Gorščino zrnje se izmelje v moko in zmeša s kisom, da se napravi nekako testo. To se namaže na večjo rjuhjo in obveže živali okoli bolnega vratu. Za časa zdravljenja smemo dajati bolnej živali le kisllo mleko s smetano vred piti. Obliž mora ostati toliko časa na vratu, da postane koža na njem rudeča. — Tako piše neki češki listi. Poh.

Kako ravnati z mladimi konji pri kovanju? — Kakor z vsako mlado žirino, treba je tudi s konjem posebno v mladosti in začetku dela ravnati kolikor mogoče lepo. Zlasti pri prvem podkovanju mora biti človek moder. Žival se ne sme privezati, temuč držati za navzgor vzdignjeno nogo, božati in gladiti, da se ne straši. Le tako se bode privadila kmalo in pozneje ne bodo več uporna pri kovaču. Poh.

Loterijske številke.

Gradec, dne 9. januarja: 84, 63, 16, 89, 72. Trst, dne 2. januarja: 26, 78, 76, 51, 52.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

Na prodaj!

Na Spodnjem Štajerskem v enem mestu gostilna (Einkehrghasthof) zraven vrt, 6 johov njiv in travnikov, šparkase in posojilnice ostane gor 10.000 kron, za plačati je 6.000 kron; izve se pri Johan Toplak, Sv. Martin pod Wurmbergom pri Ptujju. 26

Učenka, 33 Viničar

nemškega in slovensk-ga jezika zmožna; dobro ljudsko-šolsko izobrazbo; se pod dobrimi pogoji v trgovini z mešanim blagom Adolf Örel v Šoštanjju pri Celju. Jaki sprejme.

Posestvo za prodati z lepim krasnim gospodarskim poslojem tik cerkve, se tudi lahko hiša obrne, primerno za vsaki obrt, zraven lepi sadni vrt, 7 oralov zemlje, v hiši 3 sobe, cena 9000 K. Več pove upravnitvo „Štajerca“. 84

Gostilna s koncesijo v neposredni bližini Celja se takoj prodaj ali v najem da. Cena 14.500 K. Več se izve pri upravi „Štajerca“. 82

Kupil sem 4.000 ur-budilnic od falitne firme; preje K 4.—, zdaj K 2-40 komad s 3 letno garancijo. Pošlje po naprepljalu (tudi marke) Max Böhnel Dunaj IV. Margaretenstrasse št. 27/27. 752

Prodaj zemljišče (Bauherrn-Grund), obstoječe iz gozda, njive, travnika, hiše in gospodarskega poslojja, primerno za celjskega voinika. Več pove g. Franz Petsehuch v Celju. 20

Oženjeni viničar se takoj sprejme pri g. Frane Kossi, krojaški mojster v Ptujju. 31

Več partij tesarjev in delovodij, zanesljivih, pridnih, se sprejme za dela v režiji in akordu. Ponudbe z zahtevano plačo pod „Nüchtern und tüchtig“ upravnitstvu tega lista. 25

Svarilo pred osleparjenjem! Opozarjam cenjene čitatelje tega lista, da posnemajo lučji v zadnjem času zopet moje inzerate ter da prodajajo navadne plehate ure, ki se jih doli peved po K 3.—, kot prave „železniške Roskopf“ ure, katere prodajam že mnogo let v polno zadovoljstvo e. k. državnih železnic, se dobijo le z zgornjono varstveno marko po moji firmi in so vsa druga naznanila navadne sleparije. Moja originalna „železniška Roskopf“ košta brez sekundnega kazalca K 7.—, s sekundnim kazalcem K 8.—, 3 leta garancija. Se pošlje po povzetju Max Böhnel, Dunaj IV. Margaretenstrasse 27/27 urar, sodn. zapris. cenilnik in strokovnjak. Katalog s 5000 slikami zastojn in peštinne prosto. 692

Pravo domače platno

za rjuhe in obleko priporoča vedno v veliki zalogi trgovina

Brata Slawitsch v Ptujju (pri mostu Wagplatz). 696

V ptujskem mestnem soparnem kopališču

se dobijo odsihmal kopole s hiapanem po sledo-kih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob 1 uri popoldan in vsako nedolje in vsak praznik ob 1/2 uri predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.) 676

Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

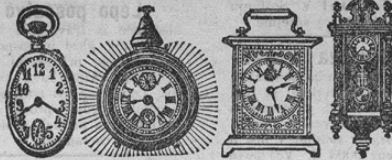
Meščanska parna žaga.

Na novem lontanem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klanice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d. 56

5000 ur zastonj

katalog pošljem vsakomur brez plačila zastonj in prosto.

Rok. pat. 3-	kron	Budilnica 240	kron	J. budilnica 6-	kron	Ura na pen. 7-
Šreb. Rok. 6-		Svetla cifr. 8-		Schlagw. 8-		dell 70 cm. 7-
Zel. b. Ros. 7-		Stolp. zvon. 8-		Godia . . 10-		Stolp. zvon. 9-
Šreb. dvojni 8-		kuhinj. ura 8-		6 valčkov . 12-		Z budilnica 10-
						Z godbo . 12-

Original Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helios, Amalfa, c. k. izdelano, od K 13-; srebrno in zlato blago po originalnih fabriških cenah. 3 leta garancija. Izmenjava ali denar nazaj.

Max Böhnel, Dunaj

IV. Margaretenstrasse 27/27 v lastni hiši. Zapriseženi cenitelj in strokovnjak. Največja in najstarejša trvdka. Osnovana l. 1840. 5000 slik-katalog zastonj in poštine prosto. 694

Geno perje za postelj

ena kila sivega, slisanega K 2-; na pol belega K 2-80, belega K 4-; prima mehke K 6-; visoko prima, najboljša vrsta K 8-; peresje (daunen) sivo K 6-; belo K 10-; od 5 kil naprej franko!

Gotove postelje

iz lesnega, rdečje, plave, rumeno ali belega inleta (Nanking), ena tuha, velikost 170x116 cm. z 2 glavnima blazinama, 80x85 cm., dobro napolnjene, z novim, sivim, čistim, krepkim in trajnim perjem K 16-; Napol-daune K 20-; daune K 24-; tuha sama K 12-; 14-; 16-; glavne blazine K 3-; 2.50, 4-; pošlje po povzetju, zavoj gratis, od K 10- naprej franko 728

Max Berger, Deschenitz št. 229, Böhmerwald.

Kar ne dopade, denar nazaj ali izmenjava. Cenik zastonj in franko.

Posestvo

na Kanci (Gams) pri Mariboru, 5 oralov, zelo dobro, se da s 1. prosincem 1909 v najem. Dopisi na g. M. Lipp, Gams 35 bei Marburg.

Vzdržanje zdravega želodca

temelji v glavnem v vzdržanju pospeševanju, in urejevanju prebavljenja ter odstranjenju neprijetnega zamašenja (Stuhlverstopfung). Dobro, iz zdravilnih zelišč pripravljeno, apetit in prebavljenje, pospešujoče sredstvo, ki odstrani znane posledice nezmernosti, napačne diete, prehlajenje, zamašenje, sestava preobilne kisline n. p. Sodbrennen, napenjanje itd. in krčne bolečine odstrani in zmanjša dr. Rosa balsam za želodec iz apoteke B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavitka nosijo pestavno deponirano varstveno marko.

Glavni depot: Apoteka B. FRAGNER, c. kr. dvorni liferant „zum schwarzen Adler“ PRAGA, Kleinseite 203 kot Nerudacaste.

Postna pošiljatev vsak dan. 1 cela steklenica 2 K, 1/2, stekl. 1 K. Po pošti proti naprej pošiljati K 1.50 se 1 malo steklenico, K 2.80 pa 1 veliko steklenico, K 4.70 3 veliki, K 8-; 4 velike, K 22-; 14 velikih steklenic franko vseh stacionov Avstro-Ogrske pošilja. Depoti v anotekah avstrijskih.

Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.
nadomestilo za
anker-pain-exPELLER
je znano kot odpeglajoče, izvrstno in bolečine odstranjuječe sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vsah apotekah po 80 h. 1.40 in K 2-. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.
Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan. 690

Fabrika kmetskih in vinogradniških mašin
Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

priloga najnovejših vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, reblar za koruzo, sesalnice za gnojnico, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheuren) za mrvo obračati, stroj za košnjo trave in žitja, najnovejši gleisdorfske sadne mline v kamenitih valčkih zacinate, hidravlične prese, prese za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Dučscher“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in garancijo. — Cenik zastonj in franko.

Tovarna za poljedelske stroje
C. Prosch-a v Celovcu
priloga izbore vitale (Gömlati) z najnovejšimi (lagerji) lahko z mline za šrot. Kupcu se postavi vsak njegovo železnično poiznino prosto. Prodaja obroke, ceniki se pošiljajo prosto in za
782
Lastna zaloga v Mariboru v Viktringhof

!!Puške!!
Lancaster od K 26-; flobert-puške od K 8-50, pištole od K 2, samokres od 5-; Popravljanje po ceni.
Cenik s slikami franko.
F. Dušek, Opočno
št. 104 na državni železnici, Češko.

Predno
prosite za osebno, hipotekarno ali realno posojilo
Meller L. Egyed, Budap
XI. Lónyai-utca 7. — Telefon interurban 46

Budilnica s stolpovim zvonjenjem K 6-50
z zvonovi kakor v stolpu
I-a kvaliteta, 3 otezi, bije cele in polovične ure, budi z močno glavnim stolpovim zvonom, cifernica ki svetli po noči, lepo polirano okvirje, meri 30 cm.
K 6-50
3 leta garancija. Pošiljatev po povzetju.
Max Böhnel, Dunaj
IV. Margaretenstrasse 27/27.
Katalog s 5000 slikami zastonj in poštine prosto. 690

„Triumph“ Brez konkurence! Ni bazarsko blago!
Najvišje odlikovanje: Odlikovana z veliko zlato medaljo, s častnim križcem, Dunaj 1904.
3 mesece za 1 krono.
Povsod luč
samo znovo popravljeno, edino res rabljivo in zanesljivo električno žopno lampo, znamka „Triumph“ kajti mi garantiramo, da zamorete svetiti s to lampo, katero napolnite le enkrat, pri vsakodnevni kratki rabi skozi 3 mesece. Tisočkrat najboljšje dokazano. Ni igrata ali krama brez vrednosti kakor podobni fabrikati. 707
Absolutno brez nevarnosti se lahko in brez težave v zepu nosi.
Neodvisna od vetra in vremena. Se lahko rabi; baterija se da izmenjati.
Nedoseženi efekt svetlobe! Najdaljše trajanje!
Cena ene kompletne lampe . . . . . K 3-
3 komadi . . . . . K 8-10
Z povečevalno linzo 1 komad . . . . . K 4-
3 komadi . . . . . K 10-80
Dvojno-močne nadomestne baterije komad . . . . . K 1-
Z trajnim (Stell-) kontaktom (obe roki prosti) kom. K 4- in K 5-
Z pripravo za obsesti in trajnim kontaktom posebno praktično komad . . . . . K 5- in K 6-
Edina razpošiljatev proti povzetju samo po
„Export-Union“ Abt. 92, Dunaj 55.
Popolni ceniki tudi vseh drugih enakih predmetov zastonj in franko
Izdajatelj in odgovorni urednik: Karl Linhart.

Hranilnica (Sparkassa)
vlad. državnega mesta
Ptu
Vstanovljena leta **1862.**
Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.
Mestni de-narni zavod.
Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.
Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8-12 ure.
Občenje z avst. ogersko banko.
priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.
Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.
Ravnateljstvo
Tiskal: W. Blanke v Ptuju.